

IZ SEJ OBČINSKE KONFERENCE ZKS

Premalo samokritičnosti v stabilizacijskih prizadevanjih

Junijska seja je bila namenjena pripravi na sejo CK ZKS o uresničevanju nalog in stališč Zveze komunistov na področju ekonomske stabilizacije.

Franci Zalar, ki je spregovoril v uvodu razprave, je dejal: »Večina osnovnih organizacij ZK v občini ugotavlja, kako se pri njih stabilizacijsko obnašajo in kako so za negativne pojave krivi zunanji dejavniki, vendar je v poročilih čutili premalo samokritičnosti«. Delegatka Ilirije – Vedrog: »V nekaterih TOZD nam je uspelo celo zmanjšati število zaposlenih. Investicijo smo presežli za 67 odstotkov zaradi podražitev. O letošnjem planu pa menim, da ga nismo povsem realno zastavili, ker ga ne dosegamo v celoti«.

Delegat iz Utensilije: »Nekatere delovne organizacije so se tako zagnale v izvoz, da so pozabile na domače tržišče, kar nam povzroča težave pri preskrbi z repromaterialom. Pri izvozu pa moramo v tem hipu nastopiti enotno in ne smemo ugoditi zahtevam tujih partnerjev po znižanju deviznih cen naših izdelkov«.

Delegat iz Iskre: »Pripravljeni smo tudi znižati osebne dohodke, če bi imeli zagotovilo, da se nam materialni stroški proizvodnje zaradi zunanjih dejavnikov ne bodo dvignili«.

Komunisti so menili, da so rezultati gospodarjenja v občini navidezno ugodni, zato se morda

v celoti še ne zavedamo resnosti gospodarskega položaja države in njene mednarodne likvidnosti. Ukrepi ZIS imajo tako družbenoekonomski, kot tudi družbenopolitični pomen. To pomeni, da ne morejo dati rezultatov samo po sebi. Problemi pri uveljavljanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov kot tudi gibanje v tokovih družbene reprodukcije v prvem obdobju leta 1980 kažejo, da zaostajamo pri ustvarjanju osnovnih pogojev za uresničevanje politike ekonomske stabilizacije. Spoznanje, da je družbenoekonomski položaj resen in zapleten, je prišlo v vse samoupravne sredine. Večinoma so pripravljeni na odgovornejšo obnašanje in gospodarjenje, vse preveč pa je še vedno takih, ki za svoj položaj iščejo izjeme od družbeno dogovorjenih norm obnašanja.

Naloga Zveze komunistov in tudi drugih subjektivnih sil je, da vse nakopičene probleme in težave rešujemo z dogovarjanjem in sporazumevanjem znotraj mehanizma političnega sistema, saj pomeni iskanje izhoda v administrativnih ukrepih nezaupanje v sposobnost in uspešnost upravnega sistema.

Vsi razpravljalci so pokazali na nekatere nepravilnosti in obenem pometli tudi pred lastnim pragom. Zavedajo se, da morajo biti prav komunisti tisti, ki bodo skrbeli za dosledno izvajanje stabilizacijskih ukrepov.

Odločni ukrepi komunistov

Občinska konferenca ZKS naše občine je 8. julija sprejela sklep o razpustitvi dveh osnovnih organizacij Zveze komunistov. Njeni člani so hkrati ocenili tudi razmere v delovni organizaciji Študentski center.

Kaj pomeni razpust dveh osnovnih organizacij naenkrat? »To je le naključje. Povsod, predvsem pa v Žimnici, se je vlekle že dalj časa«, je na to vprašanje odgovoril predsednik OK ZKS Aleš Rueh. V delovni organizaciji Žimnica že nekaj časa velja ukrep družbenega varstva zaradi skrajno neodgovornega ravnanja. V utemeljitev sklepa o razpustitvi OO ZKS Žimnica, v kateri je trenutno vključenih 5 članov, so med drugim zapisali, da se je od 1976. leta, ko je bila ustanovljena, do lanskega sestala le sedemkrat. V letu 1980 se še niso sestali. Osnovna organizacija ni zagotavljala temeljnih pogojev za družbeno in idejno akcijo in tudi ni delovala v skladu s sklepi in stališči, sprejetimi v ZKJ in ZKS. Prav tako tudi ni analizirala konkretnih problemov v delovni organizaciji in ni usmerjala aktivnosti svojega članstva k reševanju tistih vprašanj, ki ustvarjajo socialistične samoupravne odnose in ustavno vlogo delavca v združenem delu. Osnovna organizacija ni oblikovala smernic in stališč v skladu s katerimi bi njeni člani delovali v samoupravnih organih in druž-

benopolitičnih organizacijah. Prav tako tudi ni zagotovila pravočasne obravnave in razprave problemov delovne organizacije, tako da je bil ukrep družbenega varstva nujen. Razvijala tudi ni odgovornosti svojega vodstva in posameznih članov. Konferenca je sprejela sklep o razpustitvi tudi zato, ker ob izvajanju začasnega ukrepa družbenega varstva osnovna organizacija ZK ni spremenila dosedanjega načina delovanja oziroma nedelovanja. Razpustitev osnovne organizacije in proučitev odgovornosti slehernega njene člana je zato nujen ukrep.

Eden izmed številnih ukrepov za izboljšanje stanja v Študentskem centru pa je tudi začasna razpustitev njihove osnovne organizacije ZK. Le-ta namreč ne deluje v skladu s programom ZKJ, sklepi in stališči ZKJ in ZKS ter Statutom ZKJ in ZKS in ne zagotavlja temeljnih pogojev za družbenopolitno in idejno akcijo. V decembru letošnjega leta pa naj bi člani pregledali realizacijo ukrepov za izboljšanje razmer v delovni organizaciji Študentski center. Če bodo takrat ugotovili, da se sklepi ne uresničujejo, oziroma, da niso pripomogli k izboljšanju razmer, bodo občinski skupščini predlagali, da izvede ukrep družbenega varstva.

IVO BREČIČ

V VELIKIH LAŠČAH

Srečanje komunistov in družbenopolitičnih delavcev

Vsakdanje skrbi in hitenje od ene obveznosti do druge nas tako zaposlijo, da si ne vzamemo časa in miru za prijeten in sproščen razgovor v družbi. Včasih nas zmotijo posamezni dogodki, pogosto le srečanja ob pogrebu tega ali onega znanca ali prijatelja. Izmenjamo si nekaj besed in spet teče življenje svojo pot. V Velikih Laščah je bilo 20. avgusta letos nekoliko drugače. Redkokdaj se primeri, da bi v širšem krogu praznovali 80. letnico življenja našega še vedno aktivnega družbenopolitičnega delavca. Tokrat smo jo. Praznoval je Jože Gačnik. Ob njem so se zbrali predstavniki občinske skupščine, občinske konference ZKS in ZB, predstavniki KS Velike Lašče, krajevnih organizacij in društev. Tovariši Jože Zevnik pa je po uvodnih čestitkah prebral nekaj o življenju slavljence Jožeta Gačnika.

Jože Gačnik je začel življenjsko pot na revni kmetiji (na Opalkovem) v okolici Velikih Lašč. Mlad je bil poklican v vojsko in se je po prestanih strahotah prve svetovne vojne vrnil domov. Aktivno se je vključeval v tedanja napredna društva.

Tudi njega je zapeljala pot za boljšim kruhom v Ameriko. Doživil je težave delavca v času

svetovne gospodarske krize. Povezoval se je z naprednimi delavci in se izobraževal. Po nekajletnem garanju se je vrnil domov in si v Velikih Laščah kupil manjše posestvo ter napravil mlin, da je lahko z lastnim delom preživel družino. Življenje ga je oblikovalo v revolucionarja, zato je navezal stike s tedanjimi komunisti, ki so delovali v ilegali. Od Jožeta Šeška in drugih je dobival naloge. Povezoval se je z delavci in malimi kmeti v okolici, jim svetoval in razširjal napredne ideje ter organiziral mlade ljudi.

Pri delu je bil iznajdljiv in previden, da žandarmerija kljub pogostim preiskavam ni mogla ukrepati. To mu je koristilo tudi pozneje, ko je izbruhnila druga svetovna vojna. Organiziral je terenske odbore OF in vaške zaščite v Velikih Laščah in okolici. Pripravil je posvetovanje komunistov, ki sta ga vodila Miha Marinko in Dolfe Jakhel. Tako je postal organizator in izvajalec nalog KP in OF v Velikih Laščah in okolici, čeprav je s tem izpostavljal nevarnost sebe in svojo družino.

V začetku februarja 1942. leta je bilo izdanih in aretiranih 45 Velikolaščanov. Po nekaj mesecih zapora je sledil velikolaški proces. Okupa-

Iskre so bile čestitke Jožetu Gačniku s strani KS Velike Lašče in občine Ljubljana Vič-Rudnik

torski tožilec je zahteval smrtne kazni. Med zaporniki ni bilo izdajstva in tako je bil Jože obsojen na dosmrtno ječo. Svoje revolucionarno delo je nadaljeval med kaznjenci v italijanskih zaporih. Po kapitulaciji so jih fašisti z Nemci zadržali do februarja 1944. Na Rakeku je ušel z vlaka in se pridružil partizanom. Imenovan je bil za okrožnega načelnika narodne zaščite, po osvoboditvi pa za pomočnika načelnika narodne milice za ljubljansko okrožje.

Med vojno mu je umrla žena. Mladoletni otroci so ostali sami. Zaprošil je za demobiliza-

cijo. Zaposlil se je v Ribnici in se aktivno vključil v družbenopolitične organizacije v Velikih Laščah, kjer dela tudi po upokojitvi.

Med tovariši je vedno priljubljen, ker rad svetuje ali pa pomaga borcem, aktivistom in materam padlih pri uveljavljanju njihovih pravic.

Tako je strnjeno njegovo več ko pol stoletja trajajoče družbenopolitično delo. Ob jubileju so mu predstavniki občinskih in krajevnih organizacij izročili knjižna in praktična darila.

V razgovoru je prisotne zanimalo, kako mu je uspelo dočakati tako starost. Povedal je, da ga žene naprej delo, leta pa bežijo. V svoji skromnosti je še pripomnil, da vseh naštetih nalog ni opravljal sam. Veliko zaslug imajo tudi tisti, ki so omahnili in darovali svoja življenja.

Predstavniki mladinske organizacije so Jožeta Gačnika prosili za vodilo oziroma nasvet, ki je povezan z dogodkom iz njegovega življenja. Po krajšem premisleku jim je izdvojil dogodek oziroma pojav, ki ga v življenju pogosto srečamo. V času preiskave ob velikolaškem procesu je bilo veliko mladih zapornikov neorganiziranih. Očitno so komunistom, da so zaradi njihovega početja v zaporu. Končno so jih prepričali, da je krivec okupator in je potrebna enotnost, kajti vsako priznanje škoduje vsem. Tako so prepričali izdajstvo in jih prepričali, da bo okupator premagan in bo revolucija zmagala. Olajšanje je nastopilo pri objavi obsodb in končna ugotovitev: glave so ostale cele, kar je bilo takrat najbolj pomembno.

Na koncu se je tovariško srečanje še nadaljevalo z razgovori o pripravah na bližnje praznovanje krajevnega praznika v Velikih Laščah.

L.S.

OB TEDNU BEOGRADA V LJUBLJANI

Obisk v Mercatorju

Ob Tednu Beograda v Ljubljani so bili gostje SOZD-a Mercator in delovne organizacije Mercator-Rožnika, predstavniki občine Novi Beograd. Enega izmed številnih delovnih srečanj so se udeležili tudi predstavniki viškorudniške občine. Beseda je stekla med drugim tudi o tistih pogojih, ki bodo odločilni za prihodnjo srednjeročno naravnost poslovne politike SOZD-a in prednosti v nadaljnjem razvoju. Spregovorili pa so tudi o naložbah Mercatorja v drugih republikah.